

आत्मभूतैर्देहैर्द्रियादिभिः सहचरन्ते विनैवपृथक्चरन्ते कः अतद्भूतः देहादितादात्म्यबाधित्वाकेवलीभूतः ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥

आत्मभूतैरतद्भूतः सहचैव विनैव च ॥ सविमुक्तः परं श्रेयो न चिरेणाधितिष्ठति ॥ १६ ॥ अदर्शनमसंस्पर्शस्तथासंभाषणंसदा ॥ यस्य भूतैः सह मुनेस श्रेयो विदते परं ॥ १७ ॥ न हि स्यात्सर्वभूतानि मैत्रायणगतश्चरेत् ॥ नेदं जन्म समासाद्य वैरं कुर्वीत केनचित् ॥ १८ ॥ आर्किचन्यं सुसंतोषो निराशीस्त्वमचापलं ॥ एतदाहुः परं श्रेय आत्मज्ञस्य जितात्मनः ॥ १९ ॥ परिग्रहं परित्यज्य भवता तजितेन्द्रियः ॥ अशोकं स्थानमातिष्ठद्देहचामुत्र चाभयं ॥ २० ॥ निराभिषानशोचं तित्यजेदामिषमात्मनः ॥ परित्यज्यामिषं सौम्यदुःखतापाद्विमोक्ष्यसे ॥ २१ ॥ तपो नित्येन दातेन मुनिना संयतात्मना ॥ अजितं जेतुं कामेन भाव्यं संगेष्वसंगिना ॥ २२ ॥ गुणसंगेष्वनासक्त एव चर्यारतः सदा ॥ ब्राह्मणो न चिरादेव सुखमायात्यनुत्तमं ॥ २३ ॥ द्वंद्वारामेषु भूतेषु एकोरमते मुनिः ॥ विद्विप्रज्ञानतृप्तं तं ज्ञानतृप्तो न शोचति ॥ २४ ॥ शुभैर्लभति देवत्वं व्यामिश्रैर्जन्ममानुषं ॥ अशुभैश्चाप्ययोजन्मकर्मभिर्लभते वशः ॥ २५ ॥ तत्र मृत्युजरादुःखैः सततं समभिद्रुतः ॥ संसारे पच्यते जंतुस्तत्कथं नावबुध्यसे ॥ २६ ॥ अहिते हितं संज्ञस्त्वमध्रुवे ध्रुवसंज्ञकः ॥ अनर्थं चार्थं संज्ञस्त्वं किमर्थं नावबुध्यसे ॥ २७ ॥ संवेष्ट्यमानं बहुभिर्मोहात्तंतु भिरात्मजैः ॥ कोषकार इवात्मानं वेष्टयन्नावबुध्यसे ॥ २८ ॥ अलं परिग्रहेणेह दोषवान् हि परिग्रहः ॥ कृमिर्हि कोषकारस्तु बध्यते स परिग्रहात् ॥ २९ ॥ पुत्रदारकुटुंबेषु सक्ताः सीदंति जंतवः ॥ सरः पंकाणं विमग्ना जीर्णा विनगजा इव ॥ ३० ॥ महाजालसमाकृष्टान् स्थले मत्स्यानि वोद्धृतान् ॥ स्नेहजालसमाकृष्टान् पश्य जंतून् सुदुःखिता न ॥ ३१ ॥ कुटुंबं पुत्रदारांश्च शरीरं संचयाश्च ये ॥ पारक्य मध्रुवं सर्वं किं स्वं सुकृतदुष्कृतं ॥ ३२ ॥ यदा सर्वा न्यरित्यज्य गंतव्यमवशेन ते ॥ अनर्थं किं प्रसक्तस्त्वं समर्थं नानुतिष्ठसि ॥ ३३ ॥ अविश्रांतमना लंबमपाथेयमदैशिकं ॥ तमः कांतारमध्वानं कथमेको गमिष्यसि ॥ ३४ ॥ न हित्वां प्रस्थितं कश्चित्पृष्ठतो नु गमिष्यति ॥ सुकृतं दुष्कृतं च त्वां यास्यंत मनयास्यति ॥ ३५ ॥ विद्याकर्मचरौ च च ज्ञानं च बहुविस्तरं ॥ अर्थार्थमनुसार्यते सिद्धार्थश्च विमुच्यते ॥ ३६ ॥ निबन्धनी रज्जुरेषा या ग्रामेव स तोरतिः ॥ छित्त्वैतां सुकृतोयांति नैनां छिदंति दुष्कृतः ॥ ३७ ॥

॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥